

## PROFILAKTIKA INSPEKTORLARINING XAVFLI GURUHDAGI SHAXSLAR BILAN ISHLASH FAOLIYATI MAVZUSIDA

*Xaitov Feruz Zafar o‘g‘li*

Profilaktika inspektorining xavfli guruhdagi shaxslar bilan ishlash faoliyati muhim va murakkab vazifalardan biridir. Ushbu faoliyatning asosiy maqsadi jamoat xavfsizligini ta'minlash, jinoyatchilikni oldini olish va insonlarning hayoti va sog'lig'ini muhofaza qilishdir.

### **Xavfli guruhlar tushunchasi**

Xavfli guruhlar - bu ijtimoiy, iqtisodiy yoki psixologik sabablarga ko'ra, jinoyatchilikka yoki boshqa xavfli faoliyatlarga jalb qilingan shaxslar to'plamidir. Ular orasida Fohishalik, besoqolbozlar, tanosilga chalinganlar va ijtimoiy himoyaga muhtoj shaxslar bo'lishi mumkin.

#### **Profilaktika inspektorining vazifalari:**

**\*Monitoring va kuzatuv:** Xavfli guruhdagi shaxslarni kuzatish va ularning harakatlarini tahlil qilish. Monitoring va kuzatuv xavfli guruhdagi shaxslarni o'rganish va tahlil qilish jarayonidir. Bu jarayonning asosiy maqsadi jamoat xavfsizligini ta'minlash va jinoyatchilikni oldini olishdir. Quyidagi jihatlarni ko'rib chiqamiz:

#### **Monitoring tushunchasi;**

**Monitoring —** *bu shaxslar yoki guruhlar faoliyatini doimiy ravishda kuzatish jarayonidir. Xavfli guruhdagi shaxslar bilan ishlashda, monitoring:*

**Faoliyatni o'rganish:** Shaxslarning kundalik hayoti, harakatlari turmush tarzini va muammolarini kuzatish. Shu orqali xavfli guruhdagi shaxslarni huquqbazarlik sodir etishga bolgan moilig darajasini va huquqbazarlik sodir etish darajasini nazorat qilib boradi

**Xulq-atvorni tahlil qilish:** Ularning ijtimoiy muloqoti, psixologik holati va muammolarini aniqlash.

#### **2. Kuzatuv jarayoni:**

Kuzatuv jarayoni bir necha bosqichdan iborat:

**Ma'lumot yig'ish:** Shaxslar haqida statistik ma'lumotlar, ijtimoiy va iqtisodiy holatlarni to'plash. Ularning turmush tarzi qay tarzda kechayotganini, bandligini huquqbazarlik qilishga bo'lgan hatti-harakatini bilish jarayonidir.

**Davriy tahlil:** Yig'ilgan ma'lumotlarni tahlil qilib, shaxslarning xulq-atvoridagi o'zgarishlarni belgilash. Davriy tahlil, yani bu xavf guruhidagi shaxslarning faoliyatini davrlarga bo'lish (oylik, haftalik, kunlik va hakozolar) orqali tahlilini yuritishdir.

**Ommaviy xabardor qilish:** Olingan natijalar asosida tegishli organlarga yoki jamoatchilikka xabar berish. Profilaktika inspektorlari tomonidan xavfli guruhdagi

shaxslar bilan olib borilgan ishlar yuzasizadan, shu jumladan ularning xulq atvori haqida xabardor qilish.

### **Nima uchun bu muhim?**

**Oldini olish:** Jinoyatchilik yoki muammolarni oldini olish maqsadida vaqtida chora ko'rish imkonini beradi.Xavfli guruhdagi shaxslarning jamiyatga xavfini kamaytiradi.

**O'zgarishlarni aniqlash:** Shaxslarning ijtimoiy hayotidagi o'zgarishlarni kuzatish, ularga yordam berish imkoniyatlarini ochadi.hamda profilaktika inspektorlarining keying faoliyatiga (xavfli guruhdagi shaxslar bilan ishlash davomida) ham ijobiy natija beradi

**Resurslarni samarali taqsimlash:** Kuzatuv natijalari asosida, muammoli shaxslar yoki guruhlar uchun zarur resurslarni yo'naltirish mumkin.Bu jarayon ishning samarali, tez, oson va tizimli tashkikl etilishiga ko'maklashadi.

Monitoring va kuzatuv jarayoni xavfli guruhlar bilan ishlashda samarali usul bo'lib, bu orqali jinoyatchilikning oldini olish va jamiyat xavfsizligini ta'minlash mumkin. Ularning xulq-atvorini o'rganish, shuningdek, muammolarni aniqlash va ularga yordam berish imkonini beradi.

### **Xavfli guruhdagi shaxslarning tuzalish yo'liga kirishi uchun ko'maklashish usullari**

**O'qitish va maslahat berish:** Shaxslar bilan ishlashda, ularni ijtimoiy normativlarga mos ravishda tarbiyalash va qonunlarga rioya qilishga yo'naltirish.

**Ijtimoiy xizmatlar bilan hamkorlik:** Psixologlar, ijtimoiy ishchilar va boshqa mutaxassislar bilan birgalikda ishlash.

Tibbiyot hodimlari bilan kelishib u shaxslar bilan sog'lam turmush tarzini targ'ib qilish.

Pedagoglar hamda boshqa, xavfli guruhdagi shaxslarni tuzalishiga tasir o'tkazishi mumkun bo'lgan shaxslar bilan hamkorlikda xavfli guruhdagi shaxslar bilan suhbatlar o'tkazish lozim.

### **Usullar va strategiyalar**

- **Individual yondashuv:** Har bir shaxsning o'ziga xos xususiyatlarini hisobga olib, mos keladigan usullarni tanlash.
- **Profilaktik tadbirlar:** Seminarlar, treninglar va boshqa ta'limiy tadbirlar o'tkazish orqali guruh a'zolarini ijtimoiy hayotga qaytarish.
- **Qo'llab-quvvatlash:** Yordamlashish va ruhiy qo'llab-quvvatlash orqali shaxslarning o'zgarishiga yordam berish.

### **4. Natijalar va ahamiyati**

Profilaktika inspektorining xavfli guruuhlar bilan ishlashi natijasida jinoyatchilik darajasini kamaytirish, ijtimoiy muammolarni hal etish va jamoat xavfsizligini oshirish mumkin. Bu nafaqat shaxslar, balki butun jamiyat uchun ijobjiy natijalar keltiradi.

### Xulosa

Profilaktika inspektorining faoliyati murakkab, lekin juda muhimdir. Ushbu vazifa, nafaqat jamoat xavfsizligini ta'minlash, balki shaxslarning hayot sifatini oshirishga ham qaratilgan. Xavfli guruuhlar bilan samarali ishlash orqali jamiyatni yanada xavfsiz va barqaror qilish mumkin.